

Lausunnot Tohmajärven kunnan ympäristöselvityskohteista sekä jatkotoimenpiteet kohteille

Ympäristölautakunta 12.03.2024 § 25

169/11.03.04.00/2021 Pilaantuneen maa-alueen selvitys

Ympäristölautakunta on kokouksessaan 28.2.2023 § 27 hyväksynyt Maaperä Kuntoon -ohjelmaan liittyen aiesopimukset kunnan alueella olevista mahdollisista ympäristöselvityskohteista. Hankkeen toteuttajana on Pirkanmaan ELY-keskus. Tohmajärven kunnan alueella selvityskohteina olivat Tohman Saha Oy:n ja Onkamon vanhan kaatopaikka-alue.

Tohman saha

Tohman Saha Oy:n vanha saha-alue sijaitsee Tohmajärven kunnan Sörkässä, noin 2,5 kilometrin etäisyydellä Tohmajärven keskustasta pohjoiseen. Ramboll Finland Oy on toteuttanut Pirkanmaan ELY-keskuksen toimeksiannosta tutkimuksia Tohman sahan toimintaan liittyvillä alueilla vuonna 2023. Tutkimuksia suoritettiin itse varsinaisella Sahan alueella sekä pienemmällä läjitysalueena toimineella alueella.

Tutkimuksen perusteella kohteessa todettiin haitta-aineiden pitoisuuksia maaperässä keskeisellä saha-alueella sekä täyttökerroksissa. Läjitysalueella pitoisuudet olivat selkeästi pienempiä. Tutkimuksissa sedimenteissä sekä pinta- ja pohjavesissä todetut pitoisuudet olivat pieniä. Terveydellisen haitan aiheutuminen ei ole merkittävää, ellei keskeisellä saha-alueella oleskella säännöllisesti kerran viikossa sulan maan aikana. Näin ollen saha-alueella oleskelua tulee välttää. Läjitysalueella oleskelusta tai sen lähistön asutukselle läjitysalueesta ei ole terveydellistä haittaa. Tämänhetkisen käyttötarkoituksen perusteella keskeisellä saha-alueella esiintyy maa-aineksia, mitkä luokitellaan pilaantuneiksi ja alueella on täten puhdistustarve. Läjitysalueella puhdistustarvetta ei ole. Sedimenttien puhdistustarvetta ei ole koko tutkimusalueella.

Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta lausuntoa tehtyjen selvitysten kattavuudesta, johtopäätöksistä sekä kannanottoa onko viranomaisen mielestä tarvetta jatkotoimenpiteille. Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa lausuntoon perusselvityksessä esitettyyn perustuen, että esitetyillä alueilla tehdyt tutkimukset ja selvitykset ovat kokonaisuudessaan edustavia ja riittävän kattavia. Lisäksi selvityksen perusteella tehdyt johtopäätökset ovat oikeat. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnon mukaan vanhan saha-alueen keskeisiin osiin kohdentuu perusselvityksessä esitetyn riskiarvioinnin perusteella maaperän puhdistamistarve. Riskinarvio on laadittu huomioiden kohteen nykyinen kaavoitus ja maankäyttö. Pohjois-Karjalan ELY-keskus esittääkin, että kohteen maaperän pilaantuneisuuden rajaamiseksi tehtävät tutkimukset ja maaperän puhdistamisen suunnittelu ja puhdistamistoimet toteutetaan nyt puheena olevalla vanhalla saha-alueella puhdistamistarpeen arvioinnin edellyttämässä laajuudessaan Maaperä kuntoon -ohjelman puitteissa siten, että Pirkanmaan ELY-keskus järjestää maaperän puhdistamisen.

Ramboll Finland Oy:n laatima 19.12.2023 päivätty perusselvitysraportti sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto (POKELY/226/2023) ovat kokonaisuudessaan esityslistan oheismateriaalina.

Onkamon vanha kaatopaikka

Onkamon kaatopaikka sijaitsee Tohmajärven kunnassa noin 9 kilometrin etäisyydellä Tohmajärven keskustasta luoteeseen. Tutkimuksen kohteena oleva yhdyskuntajätteen kaatopaikka-alue on ollut toiminnassa vuosina 1954–1974. Ramboll Finland Oy toteutti kiinteistön pohjoisosassa maaperän

pilaantuneisuustutkimuksia vuonna 2021, jolloin kohteessa todettiin jätteisyttä sekä haitta-aineista asbestia, raskasmetalleja sekä öljyhiilivetyjä. Tutkimuskohteen tarkemman arvioinnin laatimiseksi kohteessa toteutettiin Pirkanmaan ELY-keskuksen toimeksiannosta lisätutkimuksia maaperästä sekä pinta- ja pohjavedestä heinä-syyskuussa 2023.

Tutkimuksen sekä kohteelle laaditun riskiarvioinnin perusteella kaatopaikka-alueella olevat jätteet ja haitta-aineet ovat niukkaliukoisia eikä arvioiden perusteella merkittävää kulkeutumista alueen pinta- tai pohjavesiin tapahdu. Alueelle jääneiden haitta-ainepitoisuuksien ja kuormitustarkastelun perusteella jätetäytön aiheuttama haitta-ainekuormitus on vähäistä. Kaatopaikka-alueen ei arvioida myöskään aiheuttavan terveyshaittaa nykyisellä käyttömuodolla, mutta fyysiselle riskille altistumista ei voida jätetäytön pistemäisissä kohdissa sulkea pois.

Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta lausuntoa Onkamon vanhalla kaatopaikka-alueella vuonna 2023 tehdyistä lisäselvityksistä. Lausuntoa on pyydetty selvitysten edustavuudesta ja kattavuudesta sekä siitä, ovatko johtopäätökset tehty oikein ja riittävällä tarkkuudella. Lisäksi ELY-keskukselta on pyydetty myös kannanottoa siihen, onko kohteella viranomaisen mielestä jatkotoimenpidetarvetta. Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa lausuntonaan, että kaatopaikka-alueella tehdyt selvitykset ovat kokonaisuudessaan edustavia ja riittävän kattavia. Lisäksi selvityksen perusteella tehdyt johtopäätökset ovat oikeat. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen käsityksen mukaan vanhaan kaatopaikkaan ei kohdennu tehtyjen selvitysten ja riskinarvioinnin perusteella sellaista maaperän puhdistustarvetta, jonka seurauksena alueella tulisi toteuttaa maaperän puhdistustoimenpiteitä.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus kuitenkin toteaa raportointiin perustuen, että Onkamon vanhan kaatopaikka-alueen pintamaassa on sellaisia suuria jätejakeita (erityisesti metalliset jakeet), joista voi aiheutua alueella liikkuihin kohdistuva terveysriski. Tämän vuoksi Onkamon vanhan kaatopaikka-alueen pinnalla olevat jätteet tulee poistaa ja toimittaa lajiteltuna asianmukaisen ympäristöluvan omaavan laitoksen käsiteltäväksi. Lisäksi vanhan kaatopaikka-alueen pinta tulee peittää geoteknisesti tarkoitukseen soveltuvalla maa-aineskerroksella siten, ettei alueella liikkujille aiheudu terveysriskiä. Edellä mainitut toimenpiteet tulee Tohmajärven kunnan toteuttaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Toimenpiteelle tulee olla kiinteistön omistajan suostumus ja toimenpiteiden aloittamisesta tulee ilmoittaa Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle sekä Tohmajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ramboll Finland Oy:n laatima 20.12.2023 päivätty ympäristöselvitysraportti sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto (POKELY/1195/2021) ovat kokonaisuudessaan esityslistan oheismateriaalina.

Asian valmistelija

toimistoinsinööri Oskari Mähönen, oskari.mahonen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4239

Esittelijä

tekninen johtaja Berg Jorma, jorma.berg@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4201

Päätösehdotus

Merkittään Tohman Saha Oy:n sekä Onkamon vanhan kaatopaikan alueista Ramboll Finland Oy:n toimittamat selvitysraportit sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnot ympäristölautakunnalle tietoon saatetuksi.

Jatkotoimenpiteenä ympäristölautakunta päättää, että Onkamon vanhan kaatopaikka-alueen vaatimat jatkotoimenpiteet otetaan huomioon vuoden 2025 talousarviovalmistelussa.

Päätös

Hyväksyttiin.
